

Métrodóros z Lampsaku

Testimonia DK 61 A

A 1 = Platón, Ion 530cd

Máš pravdu, Sókrate; mně aspoň dala tato část mého umění nejméně práce a mám za to, že umím nejkrásněji ze všech lidí mluvit o Homérovi, takže ani Métrodóros z Lampsaku ani Stésimbrotos z Thasu ani Glaukón ani nikdo jiný z kterékoli doby nedovedl povědět tolik krásných myšlenek o Homérovi, jako já.

οἶμαι κάλλιστα ἀνθρώπων λέγειν περὶ Ὀμήρου, ὡς οὔτε Μητροδώρος ὁ Λαμψακηνὸς οὔτε Στησίμβροτος ὁ Θάσιος οὔτε Γλαύκων οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων ἔσχεν εἰπεῖν οὕτω πολλὰς καὶ καλὰς διανοίας περὶ Ὀμήρου, ὅσας ἐγώ.

A 2 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum II, 11

Zdá se, jak praví Favórinus v *Rozmanitých příbězích*, že [Anaxagorás] byl první, kdo o Homérových básních prohlásil, že jednájí o zdatnosti a spravedlnosti. Tímto výrokem se prý obšírněji (viz A 5?) zabýval Métrodóros z Lampsaku, jeho známý, který také první vážně studoval tohoto básníka z přírodně filosofického hlediska.

Δοκεῖ δὲ [Anaxagoras] πρῶτος, καθά φησι Φαβωρίνος ἐν Παντοδαπῇ ἱστορίᾳ (FHG III, 581), τὴν Ὀμήρου ποίησιν ἀποφύνασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης· ἐπὶ πλεῖον δὲ προστῆναι τοῦ λόγου Μητροδώρον τὸν Λαμψακηνὸν γνώριμον ὄντα αὐτοῦ, ὃν καὶ πρῶτον σπουδάσαι τοῦ ποιητοῦ περὶ τὴν φυσικὴν πραγματείαν.

A 3 = Tatianos, Oratio ad Graecos 21, 3

Také Métrodóros z Lampsaku ve spise *O Homérovi* (...) převáděl vše na alegorii (...).

καὶ Μητροδώρος δὲ ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τῷ Περὶ Ὀμήρου λίαν εὐήθως διείλεκται πάντα εἰς ἀλληγορίαν μετάγων. οὔτε γὰρ Ἦραν οὔτε Ἀθηνᾶν οὔτε Δία τοῦτ' εἶναί φησιν ὅπερ οἱ τοὺς περιβόλους αὐτοῖς καὶ τεμένη καθιδρύσαντες νομίζουσιν,

φύσεως δὲ ὑποστάσεις καὶ στοιχείων διακοσμήσεις. καὶ τὸν Ἔκτορα δὲ καὶ τὸν Ἀχιλλέα δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ πάντας ἀπαξαπλῶς Ἑλληνάς τε καὶ βαρβάρους σὺν τῇ Ἑλένῃ καὶ τῷ Πάριδι τῆς αὐτῆς φύσεως ὑπάρχοντας χάριν οἰκονομίας ἐρεῖτε παρεισηχθαι οὐδενὸς ὄντος τῶν προειρημένων ἀνθρώπων.

A 4/1 = Hésychios, Lexicon

Ο Agamemnonovi mluvil Métrodóros alegoricky jako o aithéru.

Ἀγαμέμνονα τὸν αἰθέρα Μητρόδωρος εἶπεν ἀλληγορικῶς.

A 4/2 = Filodémos, *Peri eusebeias*, Voll. Herc. c. alt. VII, 3f. 90 (Gomperz, Wien. Sitz. Ber. ph. h. Cl. 116, 14)

(...) Agamemnona pokládal za Athér, Achillea za Slunce, Helenu za zemi, Alexandra (Parida?, viz A 3) za vzduch, Hektora za Lunu – a podobně nazval i ostatní. Pokud jde o bohy, prohlásil Démétér za játra, Donýsa za slezinu a Apollóna za žluč.

καὶ περὶ νόμων καὶ ἔθισμῶν τῶν παρ' ἀνθρώποις, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα μὲν αἰθέρα εἶναι, τὸν Ἀχιλλέα δ' ἥλιον, τὴν Ἑλένην δὲ γῆν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀέρα, τὸν Ἔκτορα δὲ σελήνην καὶ τοὺς ἄλλους ἀναλόγως ὠνομάσθαι τούτοις. τῶν δὲ θεῶν τὴν Δήμητρα μὲν ἦπαρ, τὸν Διόνυσον δὲ σπλήνα, τὸν Ἀπόλλω δὲ χολήν.

A 5 = Porfyrios, *Quaestiones homer.* in K 252 (πλέω νύξ) I; p. 147, 18 Schrad.

Μητρόδωρος (?) μὲν οὖν τὸ „πλεῖον“ δύο σημαίνει φησὶ παρ' Ὀμήρωι καὶ γὰρ τὸ σύνηθες, ὡς ὅταν λέγηι „νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο“ (θ 475) καὶ „ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυαῖκος πολέμοιο χεῖρες ἐμαὶ διέπουσι“ (A 165), σημαίνει[ν δὲ] καὶ τὸ πληρὲς ὡς ἐν τῷ „σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ ἔστηκε“ (Δ 262) καὶ ἐν τῷ „πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι“ (B 226). νῦν οὖν τὸ 'πλέον' ἀντὶ τοῦ πληρὲς εἰρησθαι.

A 6 = Synkellos, *Chron.* 140c. I; p. 282, 19 Dind.

Ti z okolí Anaxagorova však tlumočí (...) Dia jako mysl, Athénu pak jako zručnou dovednost...
(Viz Orfický zlomek 347 Kern).

ἐρμηνεύουσι δὲ οἱ Ἀναξαγόρειοι τοὺς μυθώδεις θεοὺς νοῦν μὲν τὸν Δία, τὴν δὲ
Ἀθηνᾶν τέχνην, ὅθεν καὶ τὸ ἑριῶν ὀλλυμένων ἔρρει πολύμητις Ἀθήνη ...
(Orphicorum Frag. 347 Kern).